

FEMEILE DICTATORILOR

DIANE DUCRET

Traducere din limba franceză și note de
DOINA JELA DESPOIS

CUPRINS

Mulțumiri.....	7
INTRODUCERE	
Scrisori de dragoste către un dictator.....	9
CAPITOLUL 1	
Benito Mussolini, la Duce Vita	29
CAPITOLUL 2	
Lenin, trioul roșu.....	86
CAPITOLUL 3	
Stalin, iubire, glorie și dacea	122
CAPITOLUL 4	
Antonio Salazar — Jocuri interzise pentru un seminarist.....	148
CAPITOLUL 5	
Bokassa — Cronica libertinului oraș	186
CAPITOLUL 6	
Mao, tigrul acestor doamne.....	217
CAPITOLUL 7	
Elena Ceaușescu: lux, calm și Securitate	255
CAPITOLUL 8	
Un Führer numit dorință	290

CAPITOLUL 1

Benito Mussolini, la Duce Vita

„Vai de omul unei singure idei, mai ales când e vorba de o femeie.“

Margherita Sarfatti

Un revoluționar cu organe irezistibile

Alertă la Riccione

RICCIONE, PERLA ADRIATICII, ESTE AGITATĂ în fiecare vară de o surprinzătoare ședință rituală de exhibiționism. Un val de admiratoare se revarsă pe plajă, alergând după un bărbat pe care vor să-l admire fără uniformă: Benito Mussolini se pregătește să intre în mare. Este urmat și în apă de stolul acesta de femei de toate vârstele, care nu se sinchiesc că sunt îmbrăcate, fiindcă nu au avut timp să-și scoată de pe ele veșmintele. Nu sunt doar italience femeile venite să-l contemple pe Duce în arătosul lui slip. După Quinto Navarra, unul dintre servitorii lui¹, cele mai fanatice sunt nemțoaicele, iugoslavele și ungueroaicele care nu ezită să-și exprime cu voce tare aprecierea pentru „formele atletice ale Duceului“. Zvonuri despre o boală circulară în acel an. Mussolini ieșind din apă decide atunci să se expună și, în fața ochilor lor larg deschiși, se lansează într-o serie de exerciții ecvestre. Își încheie spectacolul ridicându-se în scară, și strigă: „Și acum, duceți-vă să spuneți că sunt bolnav!“ Poporul nu trebuie să se îndoiască de vitalitatea șefului, nici femeile de virilitatea lui.

Riccione, din Romania natală a Duceului, este locul privilegiat al băilor lui estivale și al propagandei sale balneare. Noua manieră de a face

¹ Quinto Navarra, *Memorie del cameriere di Mussolini*, Milano, Longanesi, 1946. Traducere franceză, *Valet de chambre chez Mussolini*, trad. Jean-Marie Rozé, 1949.

politică inaugurată de Mussolini, scoate în evidență forța și vigoarea „noii elite“, care trebuie să regenereze țara. Deloc zgârcit cu propria persoană, Mussolini știe că musculatura și impresia de putere care se degajă din silueta lui dau poporului sentimentul că e condus de un erou, un supraom. Știe că argumentul său politic cel mai vizibil este trupul lui.

În 1933, cancelarul Austriei, Engelbert Dollfuss, caută protecție împotriva amenințării naziste. Vine să solicite sprijinul lui Mussolini la Riccione. Întâlnirea oficială între cei doi, în prezența presei, are loc pe plajă: Dollfuss, foarte mic de înălțime, apare aici în cămașă și cravată, în timp ce Mussolini, după obiceiul lui, își bombează torsul gol. În timp ce Austria este pe punctul să fie anexată de Germania lui Hitler, tratativele au loc în această ambianță relaxată. Manevra este abilă, efectele imediate. Dollfuss este orbit de *Corpus Mussolini*: „Pentru a fi un Mussolini, un luptător care trebuie să guverneze și să dăinui, trebuie să fii clădit ca Ducele. (...) Priviți-i pieptul și grumazul. Observați capul întors spre omul aflat la stânga lui și veți găsi o asemănare perfectă cu romanii antici, așa cum ni-i înfățișează statuile.“¹

A-i căuta defecte lui Mussolini este, într-un fel, ca și cum i-ai căuta defecte lui *Moise* al lui Michelangelo. Diplomația, ca și politica nu scapă imperativului major al Ducelui: să impresioneze și să seducă.

Adepții lui sunt plini de admirație față de maxilarul său „magnific de napoleonian“, care sugerează judecăți tranșante, un asemenea om nu poate să ajungă decât la victorie sau la moarte². În rândurile fasciilor, se glosează la infinit pe tema trăsăturilor virile ale liderului. După maxilar, buzele lui devin obiectul atenției tuturor. Buze „proeminente, disprețuitoare, care-i conferă o expresie arogantă și agresivă la adresa tuturor celor lenți, pedanți, perfecționiști și plângăcioși“, ne spune Filippo Marinetti, artist futurist și membru fondator al partidului.

Ce nu s-a zis despre ochii lui! Acei ochi, despre care se spune că-i străpung pe toți interlocutorii, privirea vie și ascuțită, „pupilele foarte

¹ Pentru citatele laudative la adresa lui Mussolini, vezi Dino Biondi, *Viva Il Duce! Comment se fait un dictateur*, Paris, Robert Laffont, 1969.

² Enrico Rocca, *Diario degli anni bui*, Gaspari Editore, 2005.

deschise [care] se mișcă cu rapiditatea privirii unui lup¹. Opinia unanimă este că farmecul pe care-l exercită este irezistibil, chiar dacă vrei să i te împotrivești.

Toate detaliile chipului său sunt interpretate și analizate, chiar și cele mai anodine: Mussolini merge „spre culmi cu toată mândria caracterului său imprimată în arcuirea pronunțată a sprâncenelor”¹.

Primele victime ale farmecelor sale irezistibile sunt femeile. Când Benito li se adresează, ele „simt cum slăbiciunea lor se transformă în forță”², notează colaboratorii apropiați ai lui Benito. Mai rău, este suficient ca observatorul să le privească atent ca să deceleze în ele influența unui magnetism care le antrenează să facă orice. „Câți dintre noi nu am văzut femei căzând în genunchi atunci când trece el?”

Niciuna, la drept vorbind, nu iese netulburată din impozantul Palat Venezia unde tronează Il Duce. Marea actriță Cécile Sorel, infernală prezență la Comedia Franceză, se află în turneu la Roma, unde joacă în *Mizantropul* lui Molière. Foarte somptuoasa sală del Mappamondo și stăpânul său sunt cu această ocazie popas obligatoriu în „Marele Tur” al Romei pentru femeile celebre. Întâlnirea între patru ochi este prevăzută la ora cinci după-amiaza. Să o ascultăm confesându-ni-se asupra episodului: „Ducele mă aștepta. În sala imensă, aproape sacră, nu văd la început decât ochii lui. Ei strălucesc și ard de un foc interior, dând la iveală o voință neînduplecată, siguranța absolută a triumfului.”

Vraja acționează instantaneu. Prin simpla sa prezență. Să-l vedem acum cât de abil seducător este: „De cum a început să-mi vorbească, să mă asculte, am fost captivată de studierea trăsăturilor lui. Imobil, concentrat, misterios, observă și nu dezvăluie nimic din el însuși. Dar dacă oaspetele lui sau ideile acestuia îl interesează, gândurile îi sculpează imediat chipul și îl vezi când grav și ironic, când, aproape instantaneu, de-a dreptul tragic. Sunt în el mii de bărbați în același timp și el este simultan mii de bărbați, pe care îi domină cu greu, și

¹ Rino Alessi, ziarist la *Giornale del mattino* din Bologna.

² Guido Mazza, unul dintre teoreticienii care au elaborat conceptul „noua virilitate” în fascism, *Mussolini e la scrittura*, Roma, Libreria del littorio, 1930.

nu se eliberează de ei, decât după o mișcare disprețuitoare a gurii și un efort de voință care se termină într-un hohot de râs.“

Jocul seamănă cu acela al unui actor, a cărui mobilitate de expresie pune și mai mult în evidență sobrietatea gesturilor. Întrevederea durează o oră întreagă. Mussolini promite să vină la teatru să o vadă jucând în aceeași seară. Într-o ultimă tresărire de spirit critic, actrița îl întreabă cum se explică fervoarea italienilor pentru noul lor conducător. „Știu că sunt atent la ei... știu că îmi iubesc patria. Nu se poate governa decât prin iubire“, răspunde el într-o tiradă bine exersată. Trecând de gratiile de la poarta Palatului, Cécile Sorel nu are în cap decât un singur gând: surâsul lui Mussolini este cel mai fascinant lucru din lume.

Cele mai nobile dintre aristocratele Europei ies impresionate din sala Mappemonde. Prințesa Paula de Saxa-Holstein, după ce a fost primită cel puțin de două ori de Duce, își manifestă mulțumirea: „Este bun! Căpcăunul, tiranul este bun! Un om care surâde în felul acesta nu poate fi decât bun. Îi simțeam ochii urmărindu-mă în întuneric, în timp ce plecam ducând cu mine blândețea adâncă a privirii lui, ascunsă tainic în sufletul meu.“

Intelectualele trec și ele pe aici. Ellen Forest, scriitoare olandeză, scrie de o manieră mai mult decât sugestivă că Mussolini „este ca o cupă de cristal plină cu vin tare“. Metafora este îndrăzneță, suficient de îndrăzneță ca să fie dezvoltată: „Ai vrea să nu pierzi nicio picătură din el și n-ai vrea, de teamă să nu îl verși, nici să-l bei pe tot dintr-o sorbire. Ai vrea să-l savurezi ca un cunoscător, vinul acesta, această prietenie, cu toate resursele ei, în momentul în care nimic nu va tulbura reculegerea noastră.“

Apogeul tuturor acestor elogii feminine, scriitoarea Margarita Fazzini îndrăznește comparația supremă: Napoleon. Mussolini ar fi moștenit calitățile marelui corsican, voința sa neînduplecată, expresiile lui. Președintele, ca și Primul Consul, este un mare seducător al maselor și al eternului feminin, „care se simt întotdeauna atrase de forță, când aceasta este seducătoare, cel puțin la bărbați. Mulțimea este și ea feminină și, ca o femeie, ea recunoaște bărbatul, bărbatul veritabil“.¹

¹ *Le vol de l'aigle, di Predappio a Roma*, Cecconi, 1933.

Ea presimte ceva ce Mussolini a înțeles încă de la începuturile carierei sale, făcând din asta un principiu politic: adresându-se nu unui popor, ci unei mulțimi, el trebuie să se arate la fel de sigur de el și de îndrăzneț cum s-ar arăta unei femei. „Mulțimea, ca și femeia, este făcută pentru a fi violată“, scrie el.

De aceea va dezvolta o sexualitate omniprezentă pe care o cultivă cu o adevărată bulimie. Începuturile sale în amor ca și în politică sunt marcate de dorință incontrollabilă, care îl împinge să-l ia în posesie pe celălalt. A cunoscut primul lui eșec sentimental la începutul anilor 1900, cu o fată numită Vittorina, sora unui camarad de colegiu. Îi trimitea scrisori pline de entuziasm juvenil, însoțite de frumoase buchete de violete. Asaltul s-a transformat în eșec în momentul când trebuia să treacă botezul focului. După ce și-a așteptat obiectul dorinței la ieșirea de la lucru, nu a reușit nici măcar să articuleze un compliment cât de banal și a bătut jalnic în retragere. A decis atunci că niciodată o femeie nu-l va mai face să îndure acest gen de umilință.

Una dintre primele victime ale metodei sale de seducție încă foarte expeditivă este nefericita Virginia B. Suntem în 1901, în satul său natal din Dovia. Are 17 ani. Se întâlnește cu această vecină tânără, care a trezit în el primele emoții. Fortăreața nu i se pare de necucerit. Într-o zi, când satul este pustiu, își încearcă norocul. Urmarea ne-o povestește el însuși: „Am ajuns-o pe scară. Am înghesuit-o într-un colț, în spatele unei uși. Și am posedat-o. S-a ridicat de jos smiorcând umilită și m-a insultat printre lacrimi. Spunea că i-am răpit onoarea. Nu neg acest lucru, dar despre ce onoare vorbim?“¹

Trebuie să spunem că prima experiență sexuală a lui Mussolini a lăsat puțin loc dorinței partenerei sale. Dezvirginarea lui a fost plătită. A avut loc la Forlì, un an înainte, în cartierul prostituatelor, unde l-a dus unul dintre camarazii lui, Benedetto Celli. Prietenul l-a condus într-o casă rău-famată unde, la momentul respectiv, tariful în vigoare era de 50 de centime. Ceea ce a obținut el pe banii aceștia a fost posesia temporară a unui trup de femeie între două vârste: „Luându-mă pe genunchi a început să mă excite cu sărutări și mângâieri. Era o femeie cu părul încărunțit, căreia îi atârnavu șuncile peste

¹ Autobiografie din 1911, citată de Pierre Milza, *Mussolini*, Paris, Fayard, 1999.

tot.“ Benito pleacă din casa de toleranță amețit, clătinându-se ca un om beat. „Aveam impresia că am comis un delict“, își amintește el. A fost primul lui raid terminat cu bine, chiar dacă nesoldat cu cine știe ce glorie.

Un Casanova la drumul mare

Benito are în acel moment 18 ani și nu se gândește decât să scape de regiunea lui natală. Născut în 29 iulie 1883, la Dovia-Predappio, în inima României socialiste, este fiul fierarului. Tânăr cocoș de țară, Benito frecventează asiduă cafenelele și balurile populare unde poate să facă primele tentative de abordare a sexului slab. După ce termină colegiul, alege aceeași cale ca și mama lui, decedată cu câțiva ani în urmă. Intră la școala normală ca să devină învățător. În februarie 1902, își găsește primul post într-un sat din apropiere. Este la vremea aceea tenebros, îi place să se îmbrace în negru din cap până-n picioare, despărțindu-se rar de pălăria cu boruri mari și pelerina largă. Observă că această aparență austeră nu lasă pe nimeni indiferent, în special femeile.

Este perioada bețiilor cotidiene și crunte care-l pun în situații deseori comice. Împrietenindu-se cu ceilalți socialiști din sat, îl regăsim adeseori în compania lor, întins în piața din fața bisericii, dimineața în zori, digerând cantitățile formidabile de alcooluri diferite pe care le turnase în el în timpul nopții. Se dedă în plus pasiunii sale din copilărie pentru încăierări, pe care și-o satisface adoptând un comportament provocator și violent, mai ales cu prilejul balurilor de la fiecare sfârșit de săptămână. Nu se duce de altfel niciodată la aceste baluri fără pumnul lui „american“.

Apucăturile tânărului institutor scandalizează satul: după ce a remarcat-o la un bal, a sedus-o pe Giulia F., o femeie de vreo 20 de ani, dar deja mamă, al cărei soț lipsește, întrucât își satisface undeva serviciul militar. Cei doi, după propriile cuvinte, „s-au simpatizat“ și între ei a început o corespondență. Legătura avea să rămână secretă și prima lor întâlnire a fost clandestină. Mussolini păstrează o amintire plăcută: „Giulia mă aștepta în pragul ușii. Avea o bluză roz care se deslușea în semiîntuneric. Am urcat scările și vreme de două ore a fost a mea. M-am întors acasă îmbătat de dragoste și de voluptate.“